

Economie Integraal vwo 2e druk

Samenvatting hoofdstuk 11 Risico en verzekeren

11.1 *Risicoaversgedrag en verzekeren*

Wat is het verband tussen financiële risico's en verzekeringen?

In het dagelijks leven loop je veel (financiële) risico's. De een probeert die risico's te mijden, een ander neemt ze doelbewust. Je kunt onderscheid maken tussen:

- *risicoaversgedrag*; er wordt gekozen voor zekerheid;
- *risicozoekendgedrag*; men neemt doelbewust risico's;
- *risiconeutraalgedrag*; men staat onverschillig tegen over risico's.

Met behulp van een *schadeverzekering* kun je tegen betaling van een premie de financiële gevolgen van (grote) schade verminderen. Een schadeverzekering berust op *solidariteit*: de gezamenlijke verzekerden betalen met hun premie de uitkering aan degene die schade heeft.

11.2 *Moral hazard en averechtse selectie*

Welke rol speelt de beschikbaarheid van informatie bij het afsluiten van een verzekering?

Juiste en voldoende informatie over product en marktpartij(en) zijn noodzakelijk om een verantwoorde beslissing te nemen over aanschaf en prijs. Wanneer een van de marktpartijen over meer informatie beschikt dan de ander is er sprake van *asymmetrische* informatie. De onzekerheid die hieruit voortvloeit kan ertoe leiden dat het betreffende product van de markt verdwijnt; er is dan *averechtse selectie*.

Samenhangend met het gebrek aan informatie bestaat de mogelijkheid dat een verzekerde zijn gedrag verandert, waardoor het risico (voor de verzekeringsmaatschappij) groter wordt (*moral hazardgedrag*).

11.3 *Particuliere verzekeringen*

Wat zijn de kenmerken van enkele veel afgesloten particuliere verzekeringen?

Je kunt vrijwillige en verplichte verzekeringen onderscheiden.

Verplichte verzekeringen vloeien voort uit een bepaalde situatie, zoals het bezit van een motorvoertuig (WAM-verzekering), of het bereiken van een bepaalde leeftijd (zorgverzekering).

Door een verzekering verplicht op te leggen wordt averechtse selectie vermeden en is er (meer) solidariteit tussen 'goede' en 'slechte' risico's.

Bij een *vrijwillige verzekering* is de keus om je te verzekeren vrij. Voorbeelden van dergelijke verzekeringen zijn AVP (aansprakelijkheidsverzekering particulieren), een reis- en annuleringsverzekering, de motorrijtuigenverzekering (het cascogedeelte; de WAM-verzekering is verplicht), woonverzekeringen en aanvullende zorgverzekeringen.

11.4 *Sociale zekerheid*

Hoe is het stelsel van sociale zekerheid in Nederland georganiseerd?

Je kunt onderscheid maken tussen sociale verzekeringen en sociale voorzieningen.

Sociale verzekeringen voorzien in een uitkering aan verzekerden en kunnen worden verdeeld in

- *volksverzekeringen*; iedereen die rechtmatig in Nederland woont is verzekerd (bijvoorbeeld AOW)
- *werknemersverzekeringen*; alleen werknemers zijn verzekerd (bijvoorbeeld WW).

Sociale voorzieningen voorzien in een uitkering aan iedereen die rechtmatig in Nederland woont en geen recht heeft op een uitkering op grond van een sociale verzekering.

Economie Integraal vwo 2e druk

De uitkeringen kunnen *waardevast* zijn (evenveel stijgen als het gemiddeld prijspeil) of *welvaartsvast* (even snel stijgen als de gemiddelde loonstijging in het bedrijfsleven).

Werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid en bijzondere financiële lasten zijn redenen voor mensen om een beroep te doen op de sociale zekerheid. Daarnaast biedt de *Participatiewet* een laatste vangnet.